

4. Карпенко О. О. Сучасне діловодство : навч. посіб. / О. О. Карпенко, М. М. Матліна. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т «Харк. авіац. ін-т», 2009. – 75 с.
5. Коваленко Ю. О. Забезпечення інформаційної безпеки на підприємстві [Електронний ресурс] / Ю. О. Коваленко. – Режим доступу: http://www.econindustry.org/arhiv/html/2010/st_51_18.pdf (дата звернення: 10.10.2019). – Назва з екрана.

УДК 023

ІНФОРМАЦІЙНІ МОДЕЛІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА

***Н. В. Зубань**, магістр спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність»*

***Л. М. Колєчкіна**, д. ф.-м. н., професор – науковий керівник*

Анотація. Комерція – це діяльність по забезпеченню купівлі-продажу товарів, що супроводжується проведенням відповідних розрахунків, з метою здобуття максимально можливого прибутку в умовах існуючих правових норм. Комерційне підприємство – це підприємство, яке здійснює операції та угоди з купівлі-продажу або перепродажу товарів. Основна функція – доведення товару до споживача. Інформаційна модель комерційного підприємства є схемою потоків інформації, використовуваної в процесі управління, відображає різні процедури виконання функції управління підприємством і представляє за кожним завданням зв'язок вхідних і вихідних документів і показників. Комерційне підприємництво отримало найбільший розвиток в Україні в перші роки переходу до ринку. Воно стало стрімко розвиватися, в основному як приватне, індивідуальне підприємництво. Даний вид діяльності приваблює доволі швидкою віддачею і відносно високою прибутковістю, яка досягає 20–30 %, а іноді й більше.

Ключові слова: комерція, комерційне підприємство, інформаційна модель комерційного підприємства.

Abstract. Commerce is the activity of ensuring the sale and purchase of goods, which is accompanied by the carrying out of

appropriate calculations, in order to obtain the maximum possible profit under the existing legal norms. Commercial enterprise – is an enterprise, which conducts transactions and agreements on the sale or resale of goods. The main function is to bring the goods to the consumer. The information model of a commercial enterprise is a scheme of flows of information used in the management process, reflects the different procedures of performing the function of managing the enterprise and presents for each task the communication of input and output documents and indicators. Commercial entrepreneurship was the largest development in Ukraine in the first years of transition to the market. It began to develop rapidly, mainly as private, individual entrepreneurship. This type of activity attracts a fairly quick return and a relatively high yield, which reaches 20–30 %, and sometimes even more.

Keywords: commerce, commercial enterprise, information model of commercial enterprise.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток ринкових відносин, зміни в інституціональній структурі економіки України створили нове середовище для здійснення комерційних зусиль сучасних підприємств, які діють як у виробничій, так і у невиробничій сферах.

Проблемами розвитку комерційних підприємств є відсутність достатньої кількості фінансових ресурсів для забезпечення потреб процесів реалізації, низька ділова активність партнерів, недотримання конкурентами правил торговельної діяльності [3, с. 124].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Істотний внесок у розвиток комерції та комерційних підприємств внесли своїми працями: В. В. Апопій, О. І. Белей, О. Г. Буданова, А. М. Виноградська, М. М. Єрмошенко, Є. Н. Кісельова, Н. Ю. Омарова і показали, що комерція і комерційне підприємство притаманне тим підприємствам, метою функціонування яких є створення прибутку шляхом виготовлення і продажу(перепродажу) продукції, надання послуг, яких потребує ринок [1, с. 62].

На сьогоднішній день різні світові літературні видання пропонують дуже велике різномаяття книжок та періодичних видань

присв'ячених теорії та практиці комерційних підприємств. Основну увагу дослідженню даної теми приділяли Болт Дж. Г., Даненбург В., Котлер Ф., Мескон М., Шерр І, так і до сучасних вітчизняних та російських авторів – Германчук А. М., Криконцева Н. О., Меженська В. А.

Формулювання мети. Метою статті є вивчення сучасних тенденцій розвитку комерційних підприємств як вітчизняних суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Комерційне підприємство – це підприємство, яке здійснює операції та угоди з купівлі-продажу або перепродажу товарів. Комерційне підприємництво виконує важливу роль в економіці, оскільки саме у сфері комерційного підприємництва відбувається безпосередній контакт споживачів з товаром, забезпечується баланс на ринку споживчих товарів, формуються оптимальні пропорції між виробництвом цих товарів і суміжними сферами, визначається попит на товари, стимулюється виробниче підприємництво, формуються доходи бюджетів [5, с. 6].

Загальна схема комерційного підприємництва у певній мірі подібна схемі виробничо-підприємницької діяльності. Однак на відміну від її тут замість матеріальних ресурсів здобувається готовий товар, що потім реалізується споживачу. Таким чином, замість виробництва продукції тут має місце одержання готового продукту.

Схема комерційного підприємництва є істотно простішою ніж схема виробничого підприємництва у зв'язку з незначною кількістю основних чинників, які впливають на комерційний бізнес. У спрощеному вигляді схема комерційного підприємництва подана на (рис. 1):

Рисунок 1 – Загальна схема комерційного підприємства [6, с. 9]

Комерція – вид торгового підприємництва чи бізнесу, але бізнесу шляхетного, того бізнесу, що є основою будь-якої по-

справжньому цивілізованій ринковій економіці. Головний принцип комерції – це пронизування комерційними діями етапів просування продукції від виробника до споживача, забезпечуючи зниження витрат обертання й одержання реального прибутку від продажу продукції. Механізм комерції будується на саморегулюванні, де визначальна роль диктується економічними і розпорядницькими методами. У результаті зароджуються сприятливі умови, що сприяють динамічному розвитку комерції.

Інформаційна модель комерційного підприємства є схемою потоків інформації, використовуваної в процесі управління, відображає різні процедури виконання функції управління підприємством і представляє за кожним завданням зв'язок вхідних і вихідних документів і показників.

Інформаційна модель комерційного підприємства орієнтована на інформацію як ресурс, який виробляється і використовується у процесі функціонування системи управління, спрямована на розв'язування інформаційних проблем, раціоналізацію та інтеграцію інформаційних процесів, покращання організаційної структури, підвищення ефективності роботи у цілому.

Інформаційна модель підприємства також являється схемою потоків інформації, використовуваної в процесі управління, відображає різні процедури виконання функції управління підприємством.

Інформаційна модель підприємства орієнтована на інформацію як ресурс, який виробляється і використовується у процесі функціонування системи управління, спрямована на розв'язування інформаційних проблем, раціоналізацію та інтеграцію інформаційних процесів, покращання організаційної структури, підвищення ефективності роботи в цілому [2, с. 56].

Інформаційна модель є цифровим прототипом підприємства, в якому однозначно визначено кожен його елемент і забезпечена їх логічний взаємозв'язок. Саме структура об'єкта і призначені взаємозв'язку – основні ознаки інформаційної моделі.

Інформаційна модель об'єднує в єдиному актуальному і структурованому електронному сховищі всю необхідну для функціонування підприємства інформацію. Цими даними в будь-який

момент можуть скористатися як технічні фахівці, так і керівники організації. Тому, для побудови інформаційної моделі комерційного підприємства, необхідно пройти кілька етапів (рис. 2).

Рисунок 2 – Етапи побудови інформаційної моделі комерційного підприємства [складено автором]

Комерційне підприємництво є господарсько-торгівельною діяльністю, що здійснюється суб'єктами господарювання у сфері виробництва і товарного обігу, спрямованою на реалізацію продукції виробничо-технічного призначення і виробів народного споживання, а також допоміжною діяльністю, яка забезпечує їх реалізацію шляхом надання відповідних послуг.

Основним змістом комерційного підприємництва є технологічні та комерційні операції.

Основними суб'єктами комерційного підприємництва є торговельні підприємства: магазини, кіоски, торговельні центри, які можуть мати товарну спеціалізацію, ґрунтуватися на різних формах торгівлі тощо, речові та продовольчі ринки, біржі, виставки-продажі, аукціони, торговельні дома, ярмарки, торговельні бази, інші заклади торгівлі, у тому числі комерційні(торговельні) [6].

Комерційне підприємництво включає пошук, закупку товару будь-якого виду і типу, забезпечує його збереження, транспортування, доставку у торговельне підприємство (місце), продаж товару, а інколи і після продажне обслуговування покупця-споживача, наприклад, доставку додому, встановлення, налагодження, усунення дефектів тощо.

Висновки. Ефективність виробництва (діяльності) комерційного підприємства – це комплексне поняття, що відбиває кінцеві результати використання ресурсів за певний проміжок часу, головною ознакою якого може бути необхідність досягнення мети виробничо-господарської діяльності підприємства з найменшими витратами суспільної праці або часу.

Успішна реалізація стратегії розвитку комерційного підприємства передбачає здійснення результативної, ефективної та конкурентоспроможної діяльності.

Основні чинники підвищення ефективності роботи комерційного підприємства полягають в підвищенні його технічного рівня, вдосконаленні управління, організації виробництва і праці, зміні обсягу та структури виробництва, поліпшенні якості природних ресурсів тощо.

Список використаних інформаційних джерел

1. Апопій А. А. Комерційна діяльність : підручник / А. А. Апопій. – Київ : Знання, 2008. – 558 с.
2. Балабан П. Ю. Комерційна діяльність : підручник / П. Ю. Балабан. – Харків : Світ Книг, 2015. – 452 с.
3. Виноградська А. М. Технологія комерційного підприємства : навч. посіб. / А. М. Виноградська. – Київ : Центр навч. л-ри, 2006. – 780 с.
4. Забарський В. К. Основи комерційного підприємства та бізнесу / В. К. Забарський, О. І. Стешук. – Вінниця : Нова книга, 2006. – 46 с.
5. Комерційна діяльність / Криковцева Н. О., Козакова О. Б., Саркісян Л. Г., Авдеєнко Л. Л., Дяченко Г. А., Курська Л. С., Сахарова О. Н. – Київ : Центр навч. л-ри, 2007. – 295 с.
6. Павлова В. А. Комерційне товарознавство : навч. посіб. / В. А. Павлова. – Київ : Кондор, 2012. – 285 с.